

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Hyemalis - A Dominica I. Adventus Domini nostri usque ad
Dominicam Septuagesimæ

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos. Psal. 33. Quem docet
Virgo timorem Domini tantò meliùs concipitur, quantò meliùs edocetur
Immaculata eius Conceptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44194

AD HÆC PSALMI TRIGESIMI TERTII VERBA.

Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos,

VERITAS PRACTICA.

PVERIS MAXIME COMMENDANDA.

Quem docet Virgo timorem Domini, tantò melius concipitur, quantò melius edocetur immaculata Ejus Conceptio.

RATIO EST, Quia quem docet Virgo timorem Domini, tantò melius concipitur, quantò exemplum ejus quo illum timorem docet, est efficacius. Sed quantò melius edocetur immaculata ejus Conceptio, tantò est efficacius ejus exemplum, quo illum timorem docet.

Ergo & quem docet Virgo timorem Domini, tantò melius concipitur, quantò melius edocetur immaculata ejus Conceptio; Ac proinde diligenter audienda est, ut de comur in praxi sanctum illum timorem Domini.

I. PUNCTUM.

NULLA est ætas, nulla conditio, nullusve hominum status in quo Timor Domini non sit valdè commendandus atque etiam valde necessarius, nam qui sine timore est, non poterit justificari; Et si non in timore Domini tenueris te instanter, citò subvertetur domus tua. Tamen hic affectus pueros, & eos qui incipiunt vacare suæ salutis vel maxime decet & iuvat, unde dicitur, *Initium sapientia, Timor Domini,* & ipsa Sapientia præsertim monet: *Fili, accedens ad servitutem Dei; sta in iustitia & timore.* Quamobrem licet omnes Christiani dicantur, & sint filij Beatissimæ Virginis Matris, possintque revera his compelliari vocibus: *Venite filij, audite me,* tamen hi filij propriè sunt Pueri, vel Juniores in cultu Domini, quos optima Parens diligenter instruit, & quod primum docet est timor Domini. *Venite, timorem Domini, docebo vos* hic est scholarum & sodalitarum finis præcipuus ut discatur ille S. Timor, qui tanto supra scientiam & quaslibet artes excellit, quantò ipsa scientia & humana quævis sapientia, præstant cæteris caducis bonis. Jam enim audiisti Sapientem ita nobis denuntiantem: *Quam magnus qui invenit sapientiam & scientiam, sed non est super timorem Dominum. Timor Dei super omnia se sum-*

perposuit. Beatus homo cui donatum est habere timorem Dei: quis tenet illum, cui assimilabitur?

Cum autem multa sint unde hic sanctus timor hauriri possit, tum ex B. Virgine, quæ est Mater pulchra dilectionis & timoris, & agnitionis, & sancta spes. Mirum certe quod illa simul esse possit Mater spei, & timoris. aut si fortè diversæ hæ affectiones diversis repræsententur mysteriis, quomodo in Conceptione timor exhiberi potest, ubi potius apparet esse spes & gaudium totius humani generis? Hoc est modò exponendum, & audienda imprimis proposita Veritas, quæ sic conjungit affectum timoris cum mysterio Conceptionis, ut non possit melius concipi sanctus ille timor, quam intelligendo quàm sit illa pura & immaculata Virginalis Conceptio: nec utilius explicari possit hæc singularis puritas quàm ut discatur ille timor, quem Virgo docet suæ vitæ puritate. Cùm sint porò variz diversæque timoris species, delibari possent ex singulis aliqua, unde ad illum tandem deveniatur qui ad praxim est maxime opportunus, ad versiculi tensum præsertim accommodatus, atque ad fructum imprimis uberrimus, quo videlicet sic timetur & colitur Dominus, ut ab omni specie mala caveamus, si que illa scientia religiositas quæ custodiet & justificabit cor: jucunditatem ac gaudium dabit, ut ait Sapiens, id est, religiosa Conscientia, & securamens quæ est quasi iuge convivium. Hic est sanctorum timor, seu timor qui facit sanctos, nam cùm sanctitas sit vitæ puritas, neque alio suaviori simul ac efficaciore modo promoveatur illa puritas, quam sancto & casto timore Domini, verè hic est sanctorum timor de quo dicitur, *Timore Dominum omnes sancti ejus;* Ex misericordia ejus à progenia in progenies timoribus sum.

Vox quidem universalis est, Timor seu timore, suo complexu continens quidquid ad cultum & servitutem Dei spectat, sed hujus cultus & servitutis pars prima cùm sit cavere pro fus omni peccato, atque ejus anas, occasiones & ipsam umbram fugere: Nam qui amat periculum, in illo peribit. merito pro hac cautela & fuga, Timor singulariter usurpatur, dicunturque una hæ voce præcipui Cultores Dei, *Viri timorati, seu timentes Deum & pavidi.* BEATVS homo qui semper est parvus, qui verò mensis est dura, corruct in malum.

Serm. 4. de
Quadr.Lib. 2. in
Lucam.

Atque hac in religionis parte tam insignis & eximia fuit, Beatissima Virgo Deipara, ut cum triennis adhuc esset, secessit in templum Domini, longè à saecularibus disuncta negotiis & commerciis, *ubi necesse est, inquit S. Leo, de mundando pulvere, etiam religio corda fordescere, vel cum inde deducta est ut sponso traderetur: sola in penetralibus, ait S. Ambrosius, quam nemo virorum videlicet, solus Angelus reperit, sola sine comite, sola sine teste, ne quo degenerare depravaretur assatu, ab Angelo salutatur.* Eam ob causam si foras ex Charitate proeundum fuit, si visitanda cognata Elizabeth, non nisi cum festinatione pergeret, unde idem S. Doctor: *Dixit Virgines non circumcurrare per alienas ades, non demorari in plateis, non aliquos in publico miscere sermones. Maria in domo sera, festina in publico, mansit apud cognatam suam tribus mensibus.*

Sed cur non pluribus mansit? cur non eo potissimum tempore quo erat partura fecit Elizabeth? quo plus illi auxilij delatura Virgo videbatur? Quia nempe ad insperatum sterilis partum futurus erat nimis vicinorum coneursum, nimis effusa turbæ, nimis apertus loquendi aditus, unde tum sanctus timor recessum consuluit, & maluit Virgo sanctissima, dum hæc humana fugeret consortia, servandi exemplum timoris Domini nobis dare, quàm si remaneret diutius, audacior redderet posteros qui audirent illam in medijs confutisse turbis. Vide quæ de hoc exemplo fufius in Adventu, quarta hebdomada pertractantur: Ubi non leviter expendendum quod refertur illam revelasse S. Brigitæ, quàm tota esset in hoc sancto timore Domini, unde id profectò patebit, quod in prima propositione præmittitur, tantò melius concipi timorem illum, quem suo nos exemplo docet, quantò ejus exemplum est efficacius & luculentius. Idcirco enim ne ignoraretur, palàm facere voluit & verbis tam expressis quàm sunt ista quæ retulit: *Timens vehementer, si mē ne os loqueretur, ne auris, ne oculi viderent insubstantia, timida quoque sui in silentio, & multum anxia.* Neque id semel tantum, aut in aliquo fortè periculoso loco; sed ubique & semper, cum ipsa ulterò præveniret loca & tempora, ubi metus non pateretur illam consistere. Nonne hoc est time? nonne hoc est timoris exemplum dare? nonne hoc est exemplo suo nos docere?

II. PUNCTUM.

SED quantò melius adocetur immaculata Conceptio, tantò est efficacius ejus exemplum, quò illum timorem docet.

Nam tantò est efficacius ejus exemplum, quantò liquebit apertius, non sic illi timendum fuisse sicut nobis: Quod enim alij timeant homines in peccandi periculis, certè est quod timeant quia sunt homines vasa portantes lutea, quæ tam facile est solvi & perire, quàm proclive est concupiscentiæ, vel bonis lenocinantibus demulceri; vel malis terrentibus cedere, & in peccatum trahi; Beatissima vero Virgo non sic erat lutea & fragilis, ut timeret solvi & peccare; unde quod timeret, mirum est magis, & magis efficacax ad timorem docendum.

Nunc autem, undenam habes, undenam hauris, undenam liquet, quod illa non esset peccatis obnoxia, sicut ceteri homines? Nonne ex ejus præsertim immaculata Conceptione? Nonne quo melius intelligitur & creditur hæc ejus singulbris prærogativa, liquidius etiam patet, quàm longè fuerit ab illa causa & radice malorum omnium quæ est humana cupiditas, & inde actus ac habitus efformati? Qui enim dicit immaculatam Conceptionem, dicit nullum peccatum originis, nullum peccati fomitem, nullam prorsus malam concupiscentiam, nullam cadendi proclivitatem, nullam peccandi aptitudinem, ac proinde nullam prorsus timendi causam. Quæ tamen ex aliis ejus donis & gratiis quibus præventa fuit, possunt quoquo modo intelligi, non ita tamen apertè & dilucidè, sicut ex immaculato quem dicimus ejus ortu; nam ipsa tum mali radix est præcisæ, imò ne radix quidem ulla permixta est, sed quo instans est orta beata illius anima, hoc ipso infusa est gratia quæ dicitur Sanctificans, & lethali peccato qualis est originalis macula, plane repugnans, ut supra dictum est: *Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus, Deus in medio ejus non commovabitur, Adjuvabit eam Deus manè & luculo.*

Unde quantò melius hæc ejus immaculata Conceptio jam docetur & creditur, tantò magis apparet nullam fuisse causam cur timeret in peccati periculis, ubi tamen cum valde timuerit: certè hinc simul apparet ejus exemplum, quo nos timore suo timere docet, esse expressius & efficacius ad eum finem, quem intendit. *Columna cæli contremiscent & pavent ad nutum ejus; Quid nos homunculi? Quid facient tabulae firmantur columna? aut quomodo virgulae immobilia stabunt, si hujus parvioris turbine etiam cedent quasiuntur.* Sic aptè sanctus Gregorius.

Hb 3

III.

L. 1. Rev. 10.

Ps. 45.

Job. 26.

16. Mar. 2.

III. PUNCTUM.

QUEM docet igitur Virgo timorem Domini, tanto melius concipitur, quanto melius edocetur immaculata eius Conceptio, quia tanto melius timor concipitur, quanto exemplum Beatæ Virginis, quo nos illum timorem docet, est efficacius est. est autem tanto efficacius, quanto apparet manifestius illi non ita fuisse timendum à peccato: nullibi verò id apparet evidentius quam in eius immaculata Conceptione, ex qua fortis facta est illa Mulier, quæ non timeret domui suæ à frigidibus nivis: omnes enim domestici sensus eius, sive interni sive externi, vestiti sunt duplicibus, id est, duplici gratia, qua evitaret omne malum, & faceret omne bonum.

Prov. 31.

Quare ergo sic timuit, sicut timebat? Nempe id videbat ita ordinatum esse ab Illo, cui debebat acceptam gratiam immaculatæ suæ Conceptionis: se videbat ita exemptam miseris quibus subjacemus, ut malum quidem culpæ devitaret, non pœnæ; videbat quidem se Dei gratia nunquam peccaturam, licet in mediis peccandi periculis & occasionibus versaretur, sed simul etiam videbat hanc esse Dei voluntatem, ut vel illa fugeret pericula, vel si non posset fugere, sic in illis timeret, sicut si revera peccare posset.

Hebr. 7.

Sic Christus ipse Dominus qui, ut Apostoli verbis utar, sanctus erat, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus & excelsior cœlis factus, sicque nullo profus modo peccatum posset incurrere; vitabat tamen illa quæ sunt nobis peccandi pericula, quales sunt mundani honores, humanæ laudes, sæcularis pompa, & similia peccatorum fomenta: nec Petro sibi blandius colloquenti dubitabat respondere; *Vade post me Satana scandalum es mihi*; quasi timeret à Tentatore, quasi timeret de aliquo culpæ casu. Non quod revera judicaret inde sibi timendum esse, sed quod ita se vellent gerere, ut suo nos efformaret exemplo; sicut cum circumcidi, cum baptizari, cum tentari voluit, & turbari, cum in horto mœtere, tristari, pavere, & similes humanos affectus induit, tunc nostro pavore trepidabat, inquit S. Leo; vel ut ait S. Augustinus, *nos in se transtulit, nos in se suscepit*. Id est, id in se effecit, quod in nobis futurum, aut à nobis faciendum demonstrabat.

Serm. 3.
de Pass.
Tract. 52,
in Ioan.Rom. 7.
I. Cor. 4.

Sic cum Apostolus diceret se carnalem esse, se venundatum sub peccato se non intelligere quod operaretur, nō id in propria persona dicere, sed in alio loco significat evidētius cum ait post multa

de se abjectè dicta, *hæc autem, fratres, transfiguravi in me & Apollo, propter vos, ut in nobis disceratis supra quam scriptum est, unus adversus aliorum infletur pro alio. Qui enim te discernit? quid autem habes quod non accepisti, quid gloriari quasi diceret, si nos qui longè plures, & sublimiores gratias accepimus, ita parum gloriamur, ut etiam abjectissimè de nobis leantiamus, quanto magis vos inanem illam qua movemini, cavere debetis gloriam? quanto magis demisse de vobis loquendum est & sentiendum?*

Sic planè Virgo sanctissima, sic unumquemque nostrum quem videret liberius circumspicentem, colloquentem, & agitantem quæ in peccatum possent impellere, commoneret & diceret: Ego illud non essem ausa respicere: Ego mihi timuissim ab illo loco, & viro. Non putassim mihi licere tam familiariter cum his & illis conversari.

Tu qui projectus es ad omnem audiam, tu qui nihil horum times, quasi sat tutus & munitus sis contra quoslibet casus, quid illi responderes! an te secutiorum putas Beata Virgine? an illi timendum erat, Deo sic volante: tibi verò nil esse quod timeas, licet hunc ipsum Deum, quem volebat à Virgine, velit à te timorem?

An rectè illa & sapienter, timebat? responde. Cur porro ita rectè & sapienter, nisi quia sic ordinat Deus, ut timeret & fugeret qua suis peccatorum illecebras; licet nulla timoris aut fugæ subesset ratio? Tu verò qui in peccatis natus es totus, tu cujus concupiscentia velut ignis exardescit, tu qui bibis subsannationem velut ignis exardescit, tu te in ipsas peccandi proicies vias, nec timebis à scandalo? hoc est, *adversus Deum manum suam tendere, & contra omnipotentem roborari. Hoc est currere adversus eum erecto collo, & pingui cervico armari: ut est in libro Job.*

Iob. 15.

Quæ fronte audebis Virginem invocare, tibi ut adit in periculis, qui sponte quæris pericula? O quam ille sapientius qui dicebat: *pepigi sedus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de Virgine. Quam enim partem haberet in me Deus de super!* Id est, quomodo alioquin simul cum Deo convenirem in salute mea? sicut enim nihil possem nisi me adjuvaret; ita nec proderit eius auxilium nisi de meo id conferam, quod vult à me conferti, *Nunc ergo filij audite me, Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam, & estote sapientes, & nolite abjicere eam. VENITE filij, audite me, timorem Domini docebo vos, SATIENS. timet & declinat à malo; stultus transilit*

Prov. 3.

Iob. 31.

Prov. 14.

6.

Et confidit. Hic est timor quem docet, hic est timor quem qui discunt, se veros eius filios probant: qui vero nolunt discere, sese ab illa subtra-

hunt, & subtraxionis dicuntur filij in perditionem.

AD HÆC VERBA, PROVERBIORVM OCTAVO,

Nondum erant abyssi, & ego iam concepta eram.

VERITAS PRACTICA,

Periculum in mora,

SENSVS *Et Ratio est, quod dum quis moratur & differt B. Virginem colere, formantur in eius animo quadam abyssi vitiorum.*

Sed dum ha formantur abyssi in eius animo, periculum est ne unquam fructuose B. Virginem colat.

Ergo periculum in mora, quod quia videlicet moratur colere B. Virginem: Ac proinde maturandum in pueru eius cultus: ut de illa possit dicere; NONDUM ERANT ABYSSI, ET EGO IAM CONCEPTA ERAM,

I. PUNCTUM.

SICUT triplex Conceptio Beatæ Virginis observari potest, ita & triplex genus abyssorum, ante quod sic concepta, secundum triplicem Scripturæ sensum, literalem, allegoricum, & moralem.

Prima Conceptio est in mente Dei, qui ab æterno illam ordinavit, ut esset Mater filij, & iis exornavit animi corporisque dotibus, quales exigeret tanta Maternitas, seu tanta Matris Dignitas & Eminentia. Tum vero nondum erant abyssi, & iam concepta erat, hoc est literali sensu, nondum erat illa pars maris quæ abyssus dicitur, id est, aquarum tanta congeries, ut quanta illa sit, indagari non possit. Cum autem ab æterno esset illa prima Conceptio, non est mirum si abyssos præcesserit, quæ suo tantum tempore formatae sunt cum reliquis mundi partibus. Abyssorum tamen meminit præ multis aliis, quod velut abyssus quadam Gratiarum & mentorum fuerit illa Virginalis Maternitas, ad quam primo concepta seu prævisa & ordinata dicitur.

Secunda Conceptio, quæ singulariter hæc solenni die memoratur, est primus eius ortus in utero sanctæ Annæ conjugis Beati Joachimi, de quibus separatim sunt institutæ considerationes & Veritates Practicæ. *Tunc nondum erant abyssi*

Et iam concepta erat: Id est allegoricè, peccatum originale, & consequentes inordinati motus, ac poenæ spirituales, quæ velut abyssi quadam inundant super universam humanam naturam: & à primo Conceptionis seu Creationis animæ momento, quo peccati hujus macula contrahitur, per errores doloresque diversos, ut ait S. Augustinus, trahimur ad extremum usque supplicium. At nondum istæ erant abyssi, quando concepta est Immaculata Virgo, quia concepta est in Sanctificante Gratia, sicut supra declaratur: Nec postquam Concepta est, irruerunt illæ abyssi, quia omni prorsus peccato & peccati fomite libera extitit: unde sicut ait sanctus Hieronymus in hæc Evangelij Verba de Maria & Josepho, *antequam convenirent:* Non sequitur quod postea convenirent; sic cum dicitur, nondum erant abyssi & iam concepta erat; non sequitur quod abyssi postea fuerint.

In Ezech.

Tertia denique Conceptio est, cum in mentibus nostris sic formatur Beato Virgo, ut illi nos secundum Deum, totus edamus & consecremus, velut Parenti optimæ, velut Dominae colendissimæ, velut Dæi salutis certissimæ, velut stellæ maris, aut syderis navigationis nostræ tutissimo: sic in nobis dicitur inhabitare juxta illud, *qui creavit me, requievit in tabernaculo meo.* *Et dixit mihi in iacob inhabitata.* Quo in genere Conceptionis tunc beata Virgo moraliter dicitur *nondum erant abyssi, & ego iam concepta eram,* quando videlicet à pueris vel puris quorumlibet mentibus sic concipietur, ut nondum innatæ cupiditates in pravos creverint habitus, nondum naturales affectus transferint in desideria illa nociva, quæ velut abyssi magnæ mergunt homines in interitum & perditionem. Hoc est quod gratulabunda prædicat in octavo illo proverbiorum capite, unde Thematis Verba desumpta sunt. Caput illud est velut nobile Canticum, quo insigniter magnificat Gratias divinitus sibi collatas, quas inter, illa est singularis & eximia, quod sibi deditos ad æternam salutem provehat. Eò enim reliquæ referuntur partes: unde concludit, *qui me invenit, inveniet vitam, & habuet salutem à Domino.* Quia verò multi

Eccl. 24.

1. Tim. 6.